

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 15.9.2008
KOM(2008) 551 endelig

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG
RÅDET**

Anden årsrapport 2007 om gennemførelsen af Fællesskabets bistand i medfør af Rådets forordning (EF) nr. 389/2006 af 27. februar 2006 om oprettelse af et instrument for økonomisk støtte til fremme af den økonomiske udvikling af det tyrkisk-cypriotiske samfund

{SEC(2008)2469 final}

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

Anden årsrapport 2007 om gennemførelsen af Fællesskabets bistand i medfør af Rådets forordning (EF) nr. 389/2006 af 27. februar 2006 om oprettelse af et instrument for økonomisk støtte til fremme af den økonomiske udvikling af det tyrkisk-cypriotiske samfund

1. INDLEDNING

Den 26. april 2004 udtalte Rådet følgende:

"Den tyrkisk-cypriotiske befolkning har klart tilkendegivet sit ønske om en fremtid i Den Europæiske Union. Rådet er fast besluttet på at bringe isoleringen af det tyrkisk-cypriotiske samfund til ophør og lette Cyperns genforening ved at støtte den økonomiske udvikling af det tyrkisk-cypriotiske samfund. Rådet opfordrede Kommissionen til at fremsætte omfattende forslag i dette øjemed med særlig vægt på den økonomiske integration af øen og bedre kontakt mellem de to samfund og med EU. Rådet anbefalede, at de 259 mio. EUR, der allerede er øremærket til den nordlige del af Cypern i tilfælde af en løsning, nu anvendes til dette formål."

Rådets forordning (EF) nr. 389/2006 af 27. februar 2006 om oprettelse af et instrument for økonomisk støtte til fremme af den økonomiske udvikling af det tyrkisk-cypriotiske samfund¹, i det følgende benævnt "støtteforordningen", blev udstedt den 27. februar 2006.

Denne anden rapport gælder perioden 1. marts til 31. december 2007.

2. PROGRAMMERING AF BISTANDEN

Der blev under 2007-budgettet ikke stillet yderligere ressourcer til rådighed, som skulle programmeres. Der var heller ikke behov for omprogrammering i rapporteringsperioden. Der blev foretaget enkelte mindre ændringer i nogle projektbeskrivelser, som dog ikke krævede ændring af de fem kommissionsafgørelser, som blev truffet i 2006.

3. GENNEMFØRELSESMEKANISMER

Europa-Kommissionen har ansvaret for administration af bistanden. Valget af gennemførelsesmekanismer var dikteret af støtteprogrammets og modtagernes ad hoc-karakter. Programmet gennemføres i en EU-medlemsstat, men i et område, som ikke befinder sig under den pågældende medlemsstats effektive kontrol, og hvor EU-retten er suspenderet.

For at gennemføre programmet blev der i 2006 som en del af taskforcen vedrørende det tyrkisk-cypriotiske samfund i Generaldirektoratet for Udvidelse oprettet et programteam

¹ EUT L 65 af 7.3.2006, s. 5.

bestående af tjenestemænd og kontraktansatte i Kommissionen. Programteamet blev i rapporteringsperioden yderligere udvidet. I december 2007 talte det 27 medlemmer, heraf 3 tjenestemænd fra Kommissionen, 14 kontraktansatte og 10 lokalt ansatte stillet til rådighed af en privat kontrahent (GTZ) til administrativ og logistisk støtte.

Programteamet, som arbejdede på Cypern på langtidsbasis, benyttede sig vedvarende af faciliteterne i programstøttekontoret, som blev etableret i den nordlige del af Nicosias gamle bydel i september 2006. En privat kontrahent leverede fortsat kontorlogistik på basis af en kontrakt, som løb indtil den 20. juni 2008. Programstøttekontoret har været et vigtigt redskab i koordinationen med de tyrkisk-cypriotiske interessenter og afholdelse af møder og seminarer. De første kontorlokaler blev for små, efterhånden som personalet til at forvalte kontraktmidlerne indtil udgangen af 2009 voksede. I efteråret 2007 blev det besluttet at flytte til nye lokaler efter istandsættelse². Der blev desuden lanceret et udbud om kontorforvaltningstjenester (lokaler, udstyr, støttepersonale) i tiden efter juni 2008.

4. GENNEMFØRELSE I RAPPORTERINGSPERIODEN

4.1. Generelt overblik

Kommissionen gennemfører dette støtteprogram i en enestående politisk, retlig og diplomatisk kontekst. Kommissionen oplevede i rapporteringsperioden nogle praktiske konsekvenser af at skulle fungere i en sådan sammenhæng. Der måtte træffes ad hoc-forholdsregler til, at Kommissionen kunne forene gennemførelsesaspekterne med principperne om forsvarlig finansforvaltning.

Det skal nævnes, at der i forbindelse med tilsvarende EF-finansierede bistandsprogrammer normalt indgås finansieringsaftaler med modtagerlandets regering indeholdende reglerne og betingelserne for bistandens gennemførelse. De vedrører spørgsmål som beskatning, arbejds- og opholdtilladelser. For dette bistandsprogram for økonomisk udvikling af det tyrkisk-cypriotiske samfund findes der ingen sådan aftale. Kommissionen må derfor i forbindelse med programmets gennemførelse forlade sig på, hvad den forstår, er de lokalt gældende regler og betingelser. Disse er ikke bindende og kan ændre sig under kontraktens løbetid. Når Kommissionen indgår en kontrakt med sine kontrahenter, risikerer den således at påtage sig et ansvar, som ikke ville forekomme, hvis der forelå en finansieringsaftale. Kontrahenterne sætter eventuelt en højere pris på deres tjenesteydelser for at beskytte sig mod denne usikkerhed.

Kommissionen er stærkt afhængig af opbakning fra det tyrkisk-cypriotiske samfund, for at programmet kan blive en succes, for det første i gennemførelsesfasen og siden, når det skal sikres, at de afsluttede projekter forbliver levedygtige. Kommissionen bestræber sig på at få de lokale modtagere til at overtage ejerskabet til EF-finansierede projekter. Der er involveret tyrkisk-cypriotiske eksperter til at udarbejde de tekniske specifikationer og udbudsmateriale. Tyrkisk-cypriotiske interessenter har været aktivt involveret i udbudsfasen med inddragelse af eksperter i evalueringen af tilbud. Efter kontrakttildelingen spiller de tyrkisk-cypriotiske modtagere en aktiv rolle i styringsudvalg.

² Flytningen til de nye lokaler skete i juni 2008.

Det tyrkisk-cypriotiske samfund har udpeget egne repræsentanter for hvert projekt. Der er nedsat et støtteudvalg. Tyrkisk-cyprioterne er ikke fortrolige med EF-procedureerne. Indlæringsprocessen er langvarig, og der er gjort fremskridt, men resultaterne er blandede med hensyn til absorptionskapacitet. Der skal sættes mere ind på at sikre bæredygtighed på lang sigt. Den korte frist, inden for hvilken Kommissionen skal gennemføre støtteprogrammet, er en ekstra komplikation.

Nogle af de risici, som omtales i den første årsrapport, særlig med hensyn til, hvordan de generelle politiske forhold påvirker gennemførelsen af støtten, blev konstateret igen i rapporteringsperioden.

Der opstod problemer i forbindelse med projekter for forsoning mellem de to samfund. Minerydningen startede sent, fordi den tyrkisk-cypriotiske ledelse oprindeligt var uvillig til at bruge støtteprogrammet til dette formål. Historieundervisningsprojektet (som bygger på et samarbejde, som blev etableret mellem lærere og fagforeninger fra begge samfund i perioden 2004-2006) kunne ikke gå i gang, fordi Republikken Cyperns regering havde betænkeligheder med hensyn til Kommissionens deltagelse i et projekt, som gennemføres af Europarådet.

Med hensyn til ejendom tog det Republikken Cyperns regering meget lang tid at levere oplysninger om græsk-cypriotiske privatpersoners navne, hvilket skabte yderligere forsinkelser inden for en allerede stram tidsramme. Forsinkelserne vil eventuelt kunne indhentes, hvis bl.a. sådanne oplysninger stilles til rådighed hurtigere.

Anlægsarbejder, tjenesteydelser og leverancer tilvejebringes efter EF's regler for ekstern bistand. I rapporteringsperioden blev de første udbud vedrørende anlægsarbejder påvirket af, at lokale tyrkisk-cypriotiske kontrahenter ikke ville deltage i EF-finansierede udbud, fordi den åbne, konkurrenceprægede tilgang til udbud ifølge EF's indkøbsregler underminerede lokale interesser.

4.2. Fremskridt pr. mål

Den finansielle bistand i henhold til bistandsprogrammet fokuserer på fem prioriterede mål (se fordelingen pr. mål og projekt i bilag 1). Af en samlet tildeling på 259 mio. EUR gik 240,15 mio. EUR til den operationelle del af støtteprogrammet. Nøgleaktiviteterne i rapporteringsperioden var som følger:

4.2.1. Mål nr. 1: Udvikling og omstrukturering af infrastruktur

I rapporteringsperioden blev der fokuseret på tjenesteudbud til forberedelse af dispositionsforslag og udbudsmateriale til større anlægsarbejder og forsyningskomponenter, der som prioritet skal finansieres under denne prioritet.

Det første udbud af anlægsarbejder til udskiftning af asbestørledninger i den nordlige del af Nicosia stødte på problemer, som blev forværret ved, at lokale tyrkisk-cypriotiske virksomheder havde besluttet ikke at deltage (se punkt 4.1 ovenfor). Der indgik få tilbud (udbudsbeløbet var ret lavt, hvilket gjorde, at udenlandske byggefirmaer ikke viste nogen

større interesse), men ingen af dem blev anset for at opfylde udbudsbetingelserne, så udbudsproceduren måtte annulleres³.

Med hensyn til naturbeskyttelse har Kommissionen søgt at fremskynde udarbejdelsen af en styringsplan for Karpassos-halvøen. I sommeren 2007 kom der i forbindelse med anlæggelsen af en elledning fra Dipkarpaz/Rizokarpazo til spidsen på Karpassos-halvøen bekymring til udtryk over risikoen for, at planløs udvikling ville forringe områdets økologiske værdi, og det ville derfor være nødvendigt at hjælpe det tyrkisk-cypriotiske samfund med at udarbejde en styringsplan for det specielt beskyttede Karpassos-område. Det blev på grund af manglende passende tilbud fra rammekontrahenter besluttet at medtage denne aktivitet i det overordnede tjenesteudbud, som blev lanceret til dette formål⁴.

Der blev underskrevet en kontrakt om gennemførlighedsundersøgelsen vedrørende genoprettelse af mineområdet ved Lefke. Inden kontrakten blev underskrevet, blev Kommissionen informeret om, at en privat virksomhed havde fået en koncession, der til gengæld for oprydning af området gav ret til at etablere et frihavnsområde i nærheden. Kommissionen underskrev først kontrakten, efter at det var klart, at den udvalgte konsulentvirksomhed var i stand til at operere effektivt og indfri kontraktforpligtelserne.

I efteråret blev der færdiggjort et udkast til forvaltningsplan vedrørende fast affald, som blev drøftet med det tyrkisk-cypriotiske samfund. Denne plan er en vigtig forudsætning for, at der kunne indgås bygge- og anlægskontrakter som omhandlet i sektorprogrammet for forvaltning af fast affald. Der blev identificeret forskellige muligheder for placeringen af en ny losseplads og en affaldsstation.

I energisektoren blev forberedelserne til det første udbud vedrørende levering af elmålere forsinket på grund af for sent indkomne bemærkninger om de tekniske specifikationer fra tyrkisk-cypriotiske interessenter. EF-støtten til et SCADA⁵-system blev forsinket, medens de involverede overvejede finansiering af projekter med midler fra andre kilder.

Inden for telekommunikation blev der foretaget en planlagt undersøgelse til forberedelse af den tekniske bistand til omstrukturering af sektoren med hensyn til regulering og netoperationer og af de nødvendige investeringer til forbedring af den aktuelle operationelle infrastruktur, således at den er helt forenelig med kravene til networking mellem IP⁶ og også når ud til kunder i fjernt beliggende områder.

Programmet vedrørende færdselssikkerhed blev iværksat med indgåelse af kontrakt om projektforvaltningskomponenten.

4.2.2. *Mål nr. 2: Fremme af social og økonomisk udvikling*

Med henblik på udvikling af landdistrikter blev der udarbejdet en interimspan, som udmundede i en indledende forlagsindkaldelse til landbrugere med fokus på bedre hygiejneforhold i fåre- og gedebestanden.

³ Det blev besluttet i februar 2008.

⁴ Kommissionen underskrev tjenstekontrakten om teknisk bistand til forvaltning og beskyttelse af potentielle Natura 2000-områder i den nordlige del af Cypern i april 2008.

⁵ Styre- og overvågningsanlæg.

⁶ Internetudbydere.

Inden for udvikling af menneskelige ressourcer opstod der problemer i forbindelse med et mindre pilotprojekt for levering af it-udstyr til tre folkeskoler, og projektet måtte opgives, da der ikke indgik tilbud fra lokale leverandører. Der blev afholdt en workshop for skolelederuddannelse. Der blev desuden indgået aftale med Det Europæiske Erhvervsuddannelsesinstitut om støtte til Kommissionen med gennemførelsen af sektorprogrammet for udvikling af de menneskelige ressourcer.

Der gennemføres projekter i samarbejde med UNDP for modernisering af by- og lokalinfrastruktur. Der er gået arbejde i gang med sidste fase af restaureringen af Bedestan-bygningen i Nicosias gamle bydel. Der er udvalgt landsbyer til pilotprojekter for f.eks. restaurering af landsbytorvepladser. Dog måtte et projekt for vandforsyning i en lille landsby annulleres, da der ikke indgik lokale tilbud.

Der opstod problemer med gennemførelsen af programmet for lån til mikrovirksomheder og små virksomheder, fordi gennemførelsesmekanismen i Kommissionens afgørelse (gennemførelse på basis af en tilskuds aftale med en udviklingsbank og en servicekontrakt) viste sig at være uanvendelig og vil skulle tages op til fornyet overvejelse. Årsagen hertil var, at udviklingsbanker arbejder med gevinst for øje, medens EF-finansforordningen foreskriver, at tilskud ikke må være udbyttegivende.

4.2.3. *Mål nr. 3: Fremme af forsoning, tillidsskabende foranstaltninger og støtte til civilsamfundet*

Der blev indgået en tilskuds aftale til at støtte udvalget vedrørende forsvundne personer (CMP). EU's bidrag er det største finansielle enkeltbidrag til CMP. I 2007 nåede CMP et vigtigt stadium i sit arbejde, nemlig de første tilfælde af tilbagegivelse af de jordiske levninger af forsvundne personer til deres familier. Der er desuden oprettet et websted på tre sprog (engelsk, græsk og tyrkisk) med støtte fra EU. Der blev lanceret en første indkaldelse af forslag til at støtte civilsamfundet.

Den politiske kontekst er helt afgørende for udfaldet på dette område. Man stødte i denne sammenhæng på følgende problemer:

- (1) *Minerydning*: tilskuds aftalen blev indgået med UNDP i marts 2007, men gennemførelsen blev blokeret indtil juli på grund af forbehold fra den tyrkisk-cypriotiske ledelses side. Deres indledende holdning var, at minerydningen skulle finansieres med andre budgetmidler som i perioden 2004-2006⁷ og ikke på basis af bistandsprogrammet til 259 mio. EUR. Desuden blev der først i december 2007 nået til enighed mellem UNFICYP og den tyrkiske hær om frigivelse af oplysninger (f.eks. minekort), som var en forudsætning for en hurtig minerydningsindsats. UNDP har haft et minerydningshold på stedet siden april kort efter kontraktunderskrivelsen. Disse forsinkelser har affødt ekstraomkostninger, som ikke var forudset.
- (2) *Historieundervisningsprojekt*: Kommissionen underskrev kontrakten i juli 2007, men Europarådet kontraserede den ikke, da det ikke så sig i stand til at gennemføre projektet. Republikken Cypern gjorde indsigelse med påstand om, at den måde, hvorpå projektet var opbygget og finansieret, ændrede på dens tidligere

⁷ Der blev afsat 5 mio. EUR til minerydning på Cypern som led i et pilotprojekt/forberedelsesaktion i perioden 2004-2006.

eksisterende rammer for samarbejde med Europarådet, og krævede, at der blev indgået en formel ordning (ved underskrivelse af et aftalememorandum)⁸, hvilket Europarådet ikke kunne acceptere.

- (3) *Akademiet for politiske studier*: kontrakten blev underskrevet i rapporteringsperioden, men Europarådet besluttede at udsætte implementeringen til efter præsidentvalget i Republikken Cypern i februar 2008.

4.2.4. *Mål nr. 4: Tilnærmelse af det tyrkisk-cypriotiske samfund til EU*

Det vigtigste resultat, der kan rapporteres, er afslutningen på indkaldelsen af forslag til stipendier for det akademiske år 2007/2008. Der var 105 stipendier til rådighed (25 lærere, 80 studerende), men der indgik kun 39 ansøgninger, og der blev kun uddelt 30 stipendier (15 til lærere og 15 til studerende). Det ringe resultat, særlig blandt studerende, blev forklaret ved, at ordningen er ny, og at der ikke var tilstrækkelig tid til at gøre reklame for den. De lokale universiteter ville desuden miste indtægter i form af studiepenge fra studerende, som tog til udlandet i et år, og det forklarer deres tilbageholdenhed med at gøre deres studerende interesserede i ordningen. Programmet er blevet udvidet til kandidater for det akademiske år 2008-2009 med en forslagsindkaldelse i september.

4.2.5. *Mål nr. 5: Forberedelse af det tyrkisk-cypriotiske samfund på at indføre og gennemføre fællesskabsretten*

Dette prioriterede mål realiseres i hovedsagen på basis af Kommissionens instrument for teknisk bistand og informationsudveksling (TAIEX).

Ved udgangen af 2007 var der afholdt 122 arrangementer med deltagelse af 197 eksperter. Støtten gik i hovedsagen til nedenstående fem områder. En stor del supplerede desuden tilknyttede investeringsprojekter og tilskudsordninger, som finansieres via andre dele af bistandsprogrammet.

- Støtte til gennemførelse af forordningen om den grønne linje, særlig ved at mobilisere plantesundhedseksperter til at føre tilsyn med kartoffelavl og –handel.
- Landbruget, særlig gennemgang af eksisterende politikker og de nødvendige reformer med henblik på indførelse af EU-retten. En af de vigtigste aktiviteter var indkredsningen af prioriteter til interimsprogrammet for udvikling af landdistrikter.
- Miljø, særlig indkredsning af prioriterede områder for fremtidig uddannelse og kapacitetsopbygning i tilslutning til EU-retten. Arbejdet til udstikning af naturbeskyttelsesområder med potentiel Natura 2000-status i fremtiden er et eksempel, hvor der er forudset forvaltningsplaner i forbindelse med mål nr. 2.
- Fødevarerikkerhed, hvor der blandt aktiviteterne kan nævnes støtte til det tyrkisk-cypriotiske samfunds reaktion på mund- og klovesygeudbruddet på øen i oktober 2007; vurdering af de fremtidige investeringsbehov til opfyldelse af de veterinære standarder, både med hensyn til dyresundhed og veterinærforanstaltninger med

⁸ Projektet er i skrivende stund endnu blokeret. Der er gået over et år, og kontrakten vil skulle ændres for at tage hensyn til de ændrede forhold.

henblik på folkesundheden; prioriteter for fremtidig uddannelse og kapacitetsopbygning med tilknytning til EU-retten.

- Statistikker, herunder en behovsanalyse til udvikling af mere pålidelige og sammenlignelige data for den nordlige del af Cypern, som kan danne grundlag for landsdækkende statistikker, som dækker hele øen efter genforening, på linje med EU-standarderne.

Med sigte på dette prioriterede mål blev der også iværksat et projekt til at nyoverveje situationen med hensyn til, hvordan de eksisterende miljøtjenester leveres, og til at foreslå forbedringer.

4.2.6. *Ikke-tildelte midler i forbindelse med faciliteten for teknisk bistand og programreserve*

Denne facilitet blev ikke taget i brug i rapporteringsperioden.

4.2.7. *Finansiel bistand til dækning af administrative udgifter i henhold til artikel 4, stk. 3, i støtteforordningen*

Et samlet beløb på 18,85 mio. EUR (dvs. 7,2 % af den samlede finansielle tildeling) var øremærket til hjælp til Kommissionen med gennemførelsen af bistandsprogrammet. Støtten dækker personaleudgifter (kontraktansatte og udsendte nationale eksperter) og tjenesterejseudgifter samt programstøttekontorets udgifter. Der blev indgået kontrakter om hjælp til Kommissionen i kontraheringsprocessen, f.eks. udformning af udbudsmateriale, vurdering af forslag osv.

4.3. Finansiell gennemførelse (kontraktindgåelse og udbetalinger)

I bilag 2 og 3 opregnes henholdsvis kontrakterne indgået i rapporteringsperioden og det samlede antal kontrakter.

4.3.1. *Kontrakter*

I rapporteringsperioden blev der indgået kontrakter for i alt 17,5 mio. EUR. Heraf vedrørte omkring 17 mio. EUR driftsdelen af bistandsprogrammet og omkring 0,5 mio. EUR støtteaktiviteter, jf. artikel 4, stk. 3, i forordningen.

Ved udgangen af 2007 var der indgået kontrakter for i alt næsten 33 mio. EUR. Heraf vedrørte ca. 31,2 mio. EUR kontrakter vedrørende driftsdelen af bistandsprogrammet og 1,8 mio. EUR støtteaktiviteter. I bilag 4 gives en fordeling af kontrakterne mellem drift og støtteaktiviteter.

4.3.2. *Betalinger*

I rapporteringsperioden udbetalte Kommissionen ca. 8,1 mio. EUR til kontrahenter og brugte omkring 0,9 mio. EUR til personale og tjenesterejser⁹.

Ved udgangen af 2007 havde Kommissionen udbetalt i alt ca. 12,29 mio. EUR til kontrahenter og brugt omkring 1,24 mio. EUR til personale og tjenesterejser.

⁹ Personale- og tjenesterejseudgifterne bogføres særskilt på grund af disse aktiviteter specifikke art.

4.4. Overvågning

I rapporteringsperioden oprettede Kommissionen en gennemførelseskontrolordning (IRM), hvori deltager tyrkisk-cypriotiske modtagere. Formålet med IRM er med mellemrum at kontrollere fremskridt mod programmålene og at sikre en effektiv og forsvarlig gennemførelse af bistandsprogrammet for det tyrkisk-cypriotiske samfund. Den sigter også mod så vidt muligt at overdrage programejerskabet til de tyrkisk-cypriotiske modtagere, hvilket er en afgørende forudsætning for succes med gennemførelsen og bæredygtighed.

Det første møde i IRM fandt sted den 20. september 2007. Derefter blev der fastlagt en række indsatspunkter til at fremskynde og forbedre programgennemførelsen, idet resultaterne overvåges nøje på regelmæssige møder mellem programteamet og de tyrkisk-cypriotiske modtagere og interessenter.

4.5. Information, offentlig omtale og synlighed

Synlighed er et vigtigt element for at vise den brede tyrkisk-cypriotiske befolkning, at EU støtter dem. I rapporteringsperioden blev der udsendt 15 pressemeddelelser¹⁰, specielt i forbindelse med indkaldelse af forslag og projekter. Der blev givet to interviews til de tyrkisk-cypriotiske medier. Der blev organiseret tre større arrangementer for at højne EU's synlighed: 1) en "God Rejse"-reception (hvori deltog den tyrkisk-cypriotiske leder Mehmet Ali Talat) for studerende og lærere, som havde opnået et EF-stipendium for det akademiske år 2007/2008, 2) en ceremoni til at markere seks års positivt samarbejde mellem UNDP og Kommissionen, i anledning af underskrivelsen af den sidste tilskudsftale i henhold til programmet, og 3) lancering af det EF-finansierede websted for udvalget vedrørende forsvundne personer. Der blev fremstillet brochurer til at reklamere for visse projekter og oprettet et websted til at informere om EF's stipendieordning.

På GD Udvidelses websted:

http://ec.europa.eu/enlargement/turkish_cypriot_community/index_en.htm gøres der fortsat reklame for bistandsprogrammet, og der findes desuden støtteforordningens ordlyd, Kommissionens finansieringsafgørelser og anden relevant dokumentation.

4.6. Konsultationer med Republikken Cyperns regering

I en erklæring til protokollen for den rådssamling, hvor støtteforordningen blev vedtaget, erklærede Kommissionen under hensyntagen til den eksisterende politiske situation på Cypern og målet om at integrere og genforene øen, at den var villig til at konsultere Republikken Cyperns regering om de vigtigste aspekter af gennemførelsen af bistanden i medfør af forordningen. Kommissionen erklærede også, at den var rede til at konsultere Republikken Cyperns regering, hvis gennemførlighedsundersøgelser afslørede, at foranstaltninger, som finansieres i henhold til forordningen, eventuelt kunne påvirke ejendomsrettigheder.

Efter programmeringsfasen blev der afholdt møder med repræsentanter for Republikken Cyperns regering, særlig når højtstående tjenestemænd fra Kommissionen var på besøg. Der blev aflagt syv sådanne besøg i programmeringsperioden. Der blev også afholdt

¹⁰ Der er udsendt i alt 17 pressemeddelelser, siden programmet gik i gang.

arbejds møder med repræsentanter for fagministerier, særlig om spørgsmål vedrørende miljø, energi og telekommunikation for eventuelt at tage hensyn til landsdækkende planlægnings aspekter, jf. forordningens ottende betragtning.

Hvad angår ejendomsrettigheder, blev der i rapporteringsperioden iværksat enkelte mindre infrastrukturprojekter, navnlig til modernisering af by- og lokalinfrastruktur under fælles forvaltning med UNDP. Kommissionen anmodede i den forbindelse om støtte fra Republikken Cyperns regering til bekræftelse af private ejeres navne. Republikken Cypern har taget sin tid med at imødekomme sådanne anmodninger. De risikerer at blive en større hindring for gennemførelsen af investeringsprojekter. At finde frem til private ejeres navne er kun et første skridt. Kommissionen skal derefter indhente deres samtykke, før der kan indgås kontrakt om anlægsarbejder.

5. KONKLUSIONER

I rapporteringsperioden fokuserede aktiviteterne på:

- (1) at nå op i marchhastighed i gennemførelsen: der blev igangsat forberedelser til udarbejdelse af udbudsmateriale og indkaldelse af forslag til tilskudsordninger og bygge- og anlægs- og tjenestekontrakter. Alle underhånds aftaler, som ikke krævede indkaldelse af forslag som nævnt i Kommissionens afgørelser, blev indgået med UNDP og Europarådet med undtagelse af historieundervisningsprojektet, hvor Europarådet ikke kontraserede.
- (2) at konsolidere gennemførelsesmekanismerne ved ansættelse af ekstra personale og indføre de nødvendige gennemførelsesprocedurer. På grund af programmets særlige karakter og Kommissionens arbejdsomstændigheder har der været brug for skræddersyede ordninger.

Gennemførelsen er og vil stadig være problematisk i betragtning af de omstændigheder, som Kommissionen opererer under. Nogle af de problemer, som er beskrevet i den første årsrapport, opstod igen i løbet af 2007 og vil også være til stede i resten af gennemførelsesperioden:

- (1) Korte frister for kontraktindgåelse og komprimering af programmets løbetid:
 - (a) Indgåelsen af kontrakter om storstilede infrastrukturinvesteringer inden for tre år udgør en udfordring på grund af den manglende forudgående projektforberedelse.
 - (b) De aktiviteter, det var planlagt at gennemføre hvert år, kan kun gennemføres i tre på hinanden følgende år (2007-2009) i stedet for de oprindeligt planlagte fem år (2005-2009). 2009 bliver det sidste år, hvor der indkaldes forslag til tilskudsordningen for landbrugere, skoler, lokalsamfund, civilsamfundsorganisationer osv. Den sidste indkaldelse for stipendier bliver i september 2008. Der vil blive brug for ekstra finansieringsmidler til fortsat at støtte det tyrkisk-cypriotiske samfund efter 2009.
- (2) Ejendomsspørgsmålet: Man mangler endnu at beslutte, hvor de fleste planlagte infrastrukturinvesteringer skal placeres. I lyset af, hvor stor en del er ejet af

græsk-cypriotiske privatpersoner¹¹, vil det kun være muligt at foretage disse investeringer, hvis ejerne giver deres samtykke hertil. Republikken Cyperns regering tager sin tid med at levere oplysninger om navne på private ejere, og samtidig skal disse gives deres samtykke, og dette skal der tages hensyn til i en allerede stram gennemførelsesplan. Der vil blive udarbejdet reserveprojekter til at bøde på risikoen for, at nogle projekter ikke kan igangsættes, fordi ejerne ikke giver deres samtykke, men det vil eventuelt ikke være nok til at sikre, at der indgås kontrakt for alle planlagte investeringsprojekter.

- (3) Lav absorptionskapacitet i det tyrkisk-cypriotiske samfund: det tyrkisk-cypriotiske samfund er lille og dårligt udstyret rent strukturmæssigt til at modtage så store beløb inden for så kort et tidsrum. Trods øget ejerskab og samarbejde er resultaterne stadig blandede på denne front.
- (4) Samarbejde med det tyrkisk-cypriotiske og det græsk-cypriotiske samfund: i hvor høj grad programmet generelt vil lykkes, og om man vil nå det overordnede mål, nemlig at lette genforeningen af Cypern, afhænger i høj grad af, om samarbejdet mellem øens to samfund lykkes. En række politiske spørgsmål, der ikke direkte vedrører selve bistandsprogrammet, men snarere den generelle politiske situation på øen, kan få begge samfund til at blokere for gennemførelsen af visse dele af programmet. Fremskridt med genforeningsprocessen vil i høj grad lette gennemførelsen. De to ledes beslutning om at indlede alsidige forhandlinger den 3. september 2008 under De Forenede Nationers generalsekretærs auspicer vil skabe et solidt grundlag for gennemførelsen af dette bistandsprogram og dets succes.

¹¹ Det skønnes, at 78 % af den privatejede jord i den nordlige del af Cypern ejes af græsk-cypriotiske privatpersoner.